

Huvudman

Söderhamns kommun

Beslut

Datum 2025-02-20

Dnr SI 2025:1063

Sida 1 (5)

Ärendet

Tematisk tillsyn av anställning av lärare och förskollärare vid grundskolan Stråtjärna skola i Söderhamns kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderhamns kommun att senast den **5 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att lärare utan legitimation endast får anställas för viss tid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Söderhamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Söderhamns kommun ska vidta följande åtgärder

Anställningar utan tidsbegränsning

1. Se till att upphöra med att utan tidsbegränsning anställa lärare som saknar lärarlegitimation i fall då undantagsbestämmelserna i 2 kap. 20 § skollagen inte är tillämpliga. För varje tillsvidareanställning av lärare som görs på skolan under perioden 20 februari – 5 september 2025 ska huvudmannen inkomma med anställningsbevis samt lärarlegitimation (2 kap. 20 §§ skollagen).

Anställningar med tidsbegränsning

2. Se till att upphöra med att anställa lärare som saknar lärarlegitimation för mer än högst ett år i sänder, om de inte anställs inom ramen för sådan försöksverksamhet som avses i 2 kap. 22 b § skollagen. För varje visstidsanställning av lärare som görs på skolan under perioden 20 februari – 5 september 2025 ska

huvudmannen inkomma med anställningsbevis (2 kap. 21 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå . Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (Dnr 2025:1063) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende att endast lärare och förskollärare med legitimation anställs utan tidsbegränsning om de inte omfattas av ett undantag samt att lärare och förskollärare utan legitimation endast får anställas för viss tid. Tillsynen omfattar anställningar som skett från och med den 1 juli 2022. Stråtjärä skola i Söderhamns kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom oanmält besök på skolenheten den 28 januari 2025. Som en del av tillsynen har en intervju med rektorn genomförts den 7 februari 2025. Skolinspektionen har även granskat dokumentation i form av bland annat anställningsavtal. Skolinspektionen har inhämtat uppgift om lärares legitimation från Skolverket. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Anställningar utan tidsbegränsning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Enligt de anställningsavtal som Skolinspektionen tagit del av den 28 januari 2025 samt i intervju med rektorn den 7 februari 2025 har två lärare anställts i form av tillsvidareanställningar på Stråtjärä skola i Söderhamns kommun efter den 1 juli 2022. Anställningarna för de två lärarna påbörjades 1 oktober 2023 (M.L) och 1 april 2024 (E.O).

Av utdrag från Skolverkets lärar- och förskoleregister daterat den 29 januari 2025 framgår att M.L erhöll sin legitimation den 26 oktober 2023. E.O saknar legitimation.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 20 § första stycket skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Enligt 2 kap. 20 § andra stycket skollagen får den som inte har legitimation som lärare dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i (1.) modersmål, (2.) ett yrkesämne i (a) gymnasieskolan, (b) anpassade gymnasieskolan, (c) kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller (d) kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå, eller (3.) individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning.

Av 2 kap. 20 § tredje stycket skollagen gäller det som anges i andra stycket bara om (1.) det saknas sökande som har legitimation, (2.) den sökande har tillräcklig kompetens för att undervisa i det aktuella ämnet eller på den aktuella kursen, och (3.) det finns skäl att anta att den sökande är lämplig att bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 20 § fjärde stycket skollagen framgår att även en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som ska bedriva undervisning som avses i 17 § får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Skolinspektionens bedömning

Genom ingivna anställningsavtal och utdrag från Skolverket är det visat att varken E.O eller M.L innehaft lärarlegitimation vid anställningstillfället. Av bestämmelserna framgår endast den som har legitimation får anställas utan tidsbegränsning. Det har inte framkommit att det funnits något tillämpligt undantag. Skolinspektionen gör således bedömningen att huvudmannen brustit gentemot skollagens bestämmelser.

Anställningar med tidsbegränsning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Enligt de anställningsavtal som Skolinspektionen tagit del av den 28 januari 2025 samt i intervju med rektorn den 7 februari 2025 har två lärare utan lärarlegitimation anställts i form av visstidsanställningar på Stråttjärns skola i Söderhamns kommun efter den 1 juli 2022. Lärarna har anställningsavtal som löper längre än ett år. I ett av fallen ett år och åtta månader och i det andra fallet ett år och fyra månader.

Av utdrag från Skolverkets lärar- och förskoleregister daterat den 29 januari 2025 framgår att ovannämnda lärare ej har lärarlegitimation.

Rättslig reglering

I 2 kap. 21 § första stycket skollagen anges att i fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning (1) enligt 18 § får anställas för högst ett år i sänder, (2.) inom ramen för en sådan försöksverksamhet som avses i 22 b § får anställas för högst två år, (3.) inom ramen för en sådan försöksverksamhet som avses i 22 c § får anställas för högst tre år.

Av 2 kap. 21 § första stycket skollagen framgår att i fall som avses i första stycket 2 får anställningstiden förlängas till högst tre år, och i fall som avses i första stycket 3 högst fyra år, om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i anställningsförfarandet av lärare på skolenheten. Utifrån anställningsavtalen är det visat att två lärare innehar en visstidsanställning om mer än ett år. Utredningen visar även att lärarna saknar legitimation. Att de aktuella lärarna utan lärarlegitimation anställts med anställningsavtal som överstiger ett år innebär därför att skollagens krav åsidosatts.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Söderhamns kommun verksamhet vid Stråttjärä skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att lärare utan legitimation endast får anställas för viss tid. Det finns därför skäl att förelägga Söderhamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet är fattat av utredaren Fredrik Asplén

Utredaren Magnus Ledman har föredragit ärendet